

DIGIVISIO

DIGIVISIO

DIGIVISIO

DIGIVISIO

DIGIVISIO

Content is available under
CC BY 4.0 unless otherwise stated

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Osaamisen kuvaustietojen yhteisten periaatteiden tarve	4
2.1. Jatkuva oppiminen	4
2.2. Ristiinopiskelu ja opetusyhteistyö	5
2.3. Kansainvälinen yhteistyö ja opiskelu	5
2.4. Osaamisen tunnistaminen ja tunnistaminen	6
2.5. Ohjaus	6
2.6. Yhteentoimivien tietojärjestelmien kehitys	7
3. Oppijanäkökulma osaamisen kuvaustietoihin	7
3.1. Osaamisidentiteetti: Millainen osaamisprofiili kannustaa jatkuvaan oppimiseen?	7
3.2. Osaamisprofiilit	8
3.3. Geneeriset ja alakohtaiset/ammattilliset kompetenssit	9
4. Osatoteutuksen tavoitteet ja toiminta vuonna 2024	9
5. Tulokset	12
5.1. Yhteiset osaamisen kuvaamisen periaatteet	12
5.1.1. Osaamisperustaisuuden määritelmä	13
5.1.2. Luokittelut	15
5.1.3. Yhteinen mallipohja osaamistavoitteiden määrittelylle	16
5.2. OPS-verkosto 2025-	17
5.2.1. Toimintamalli	18
6. Yhteenveto ja jatkosuositukset	19
7. Lähteet	20

1. Johdanto

Osaamisen kuvaustiedon projekti on jatkanut kehitystyötä vuonna 2023 toteutetun nykytilaa kartoittaneen selvitysprojeffin jälkeen. Selvitysvaiheen raportti on dokumentoitu Digivision [wikisivuille](#). Vuoden 2024 projektissa yhteistyö korkeakoulujen OPS-vastuuhenkilöiden verkoston kanssa on jatkunut. Tavoitteena on ollut rakentaa ensimmäinen versio yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteiseksi osaamisperustaisiksi osaamisen kuvaamisen periaatteiksi, jotka tukisivat korkeakoulujen OPS-työtä tekeviä laatimaan osaamisen kuvauksista yhtenäisempiä ja yhteentoimivampia. Yhteentoimivuudella tarkoitetaan tässä erityisesti semanttista ja organisatorista yhteentoimivuutta, jotka toimivat lähtökohtina kansallisten digitaalisten palveluiden tekniselle yhteentoimivuudelle.

Tästä osaamisen kuvaamisen yhteneväisyydestä on hyötyä sekä tutkintoon johtavan koulutuksen opiskelijoille että jatkuville oppijoille, jotka tulevat täydentämään ja lisäämään osaamistaan työuransa aikana. Tässä osatoteutuksessa keskiössä on ollut osaamisen kuvaaminen erityisesti jatkuvan oppijan näkökulmasta. Osaamisen kuvaamisen yhteneväisyyden ja toisaalta epäyhteneväisyyden vaikutukset kantavat kauas. Kyse on yhdestä systeemin osasta, joka vaikuttaa oppijakokemukseen ja mahdollisuuteen rakentaa tarvelähtöisesti osaamisen täydentämiseen tähtääviä osaamispolkuja, digitaalisen palveluympäristön kokonaisuuteen sekä sen eri osiin ja palveluihin (esim. Virta, HEDI/HEDS, Peppi, SisU) sekä muiden hallinnonalojen palveluihin (esim. JOD). Tästä syystä yhteistyön kehittäminen näissä teemoissa on erityisen tärkeää, kun tavoitteena on edistää esimerkiksi jatkuvaa oppimista ja joustavia opintopolkuja koulutusjärjestelmässämme.

Yhteisten periaatteiden muotoilu on tässä osatoteutuksessa saatu alulle. Jatkoa ajatellen on tärkeää, että korkeakoulujen OPS-vastuuhenkilöiden yhteistyö ko. teemoissa olisi tavoitteellista, säännöllistä ja jatkuvaa. Loppuraportti kuvaa kehitystyön päävaiheet vuoden 2024 aikana ja kokoaa yhteen jatkosuositukset toiminnan kehittämiseksi vuodesta 2025 alkaen.

Projektiryhmän kokoonpano

Osatoteuttajat:

- Outi Wallin, Tampereen ammattikorkeakoulu
- Antti Laitinen, Jyväskylän yliopisto
- Anu Pruikkonen, Lapin ammattikorkeakoulu

Digivision hanketoimisto:

- Tuula Heide, hankepäälikkö
- Vilho Kolehmainen, hankepäälikkö
- Sini Hakala, asiantuntija

Korkeakoulujen OPS-vastuuhenkilöiden verkosto

2. Osaamisen kuvaustietojen yhteisten periaatteiden tarve

Osaamisen kuvaustiedot on asia, jonka eteen monessa korkeakoulussa on kuluneina vuosina tehty paljon kehitystyötä. Varsinkin tutkintoon johtavassa koulutuksessa opetussuunnitelmia uudistetaan suunnitelmallisesti. Tämän vuoksi on olemassa riski, että korkeakoulussa nähdään "asian olevan jo kunnossa". Varsinkin jatkuvan oppijan näkökulman huomioiminen on nyt keskeistä. Digivision Opin.fi:n kaltaisten kansallisten palvelujen kehittyessä ja korkeakoulujen koulutustarjonnan tullessa entistä useammin rinnakkaisen tarkastelun kohteeksi, huomataan kuitenkin useita tilanteita, jolloin osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien kuvaukset eivät välttämättä ole linjakkaita suhteessa toisiinsa. Usein saatamme nähdä tilanteita, jolloin koulutuksen sisältöjen vertailtavuus voi jopa asiaan vihkiytyneelle asiantuntijalle, saati yksittäiselle oppijalle, olla haastava tehtävä. Osaamisen kuvaaminen on koulutuksen ydintä, ja niiden tulisi kuvata koulutuksen tuottamaa osaamista hyvin yksiselitteisesti ja selkeästi. Tarkoitus on, että myös korkeakoulujen ulkopuoliset tahot saavat informatiivisen tiedon siitä, mitä osaamista koulutustarjonta kulloinkin tuottaa. Hyödyt osaamisen kuvaustietojen kehittämisestä ovat hyvin moninaiset kaikille toimijoille ja parantavat koko korkeakoulutuksen laatua.

2.1. Jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen edistämisen kannalta osaamisen kuvaustietojen teema on tavattoman tärkeä. Ilman riittävää ymmärrystä koulutuksen osaamisperustaisuudesta ja koulutuksen tuottamista osaamisista oppijalle ei rakennu ymmärrystä omasta osaamisestaan ja sen puutteista, jonka päälle täydentää ja laajentaa osaamistaan. Osaamisen kuvaustietojen yhteneväisyys luo perustan tarkoituksenmukaisten yksilöllisten osaamisen kehittämisspolkujen luomiselle joko itsenäisesti tai ohjatusti.

Riittävän systematisoitu ja yhteisesti jaetut osaamisen kuvaamisen periaatteet luovat pohjan, jolle korkeakoulut voivat laatia opintojaksojen osaamistavoitteet ja arviointikriteerit. Näiden kautta voidaan myös vahvistaa oppijan ymmärrystä olemassa olevasta osaamisestaan ja sen kehittämisestä. On huomionarvoista, ettei osaamisen kuvaamisen periaatteet ole koskaan staattinen kokonaisuus vaan erityisesti sen sisältämiä osaamisen luokitteluja tulee kehittää ajassa – osaamistavoitteet ovat kehittyvä kokonaisuus, joiden tulisi heijastella yhteiskunnassa esiintyviä osaamistarpeita. Jatkuvässä oppimisessa osaamistavoitteiden läheinen yhteys työelämässä käytettyyn osaamiskieleen on keskeistä, koska jatkuva oppiminen tähtää erityisesti työikäisten osaamisen uudistamiseen. Kun opintojaksojen sisältöjä, osaamistavoitteita ja arviointikriteerejä kehitetään suhteessa ajan osaamistarpeisiin, kehitetään samalla myös tutkintokoulutuksen ajanmukaisuutta ja uusiutumista.

2.2. Ristiinopiskelu ja opetusyhteistyö

Korkeakoulujen välinen ristiinopiskelu voi sujuvasti toimia vasta kun opintojaksojen osaamistavoitteet, sisällöt ja arviointikriteerit ovat riittävän yhdenmukaisella käsitteistöllä määritelty ja kuvattu. Osaamisen kuvaustietojen kehittäminen on siten edellytys myös toimivalle ristiinopiskelulle ja opetusyhteistyölle. Se osaltaan palvelee myös ristiinopiskelun mahdollistavan [korkeakoulujen ristiinopiskelupalvelun](#) hyödyntämistä ja edelleen kehittämistä. Opetusyhteistyötä edistämällä korkeakoulut voivat keskittyä profiilialueensa sisältöjen kouluttamiseen ja korkeakoulujen välistä työnjakoa voidaan kasvattaa. Oppijoiden näkökulmasta ristiinopiskelu lisää ja monipuolistaa osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia verrattuna yksin oman korkeakoulun tarjonnan puitteissa tapahtuvaan opiskeluun.

2.3. Kansainvälinen yhteistyö ja opiskelu

Kansainvälistymisen myötä osaamistavoitteiden kansainväliseen yhteentoimivuuteen kohdistuu kasvavia odotuksia. Voidaksemme rakentaa kansainvälisesti yhteentoimivaa osaamistavoitteiden kuvausta olisi ensisijasta jo yksittäisen kielialueen sisällä pystyä yhteisten määritelmien rakentamiseen. Haaste moninaistuu huomattavasti, kun toimitaan erinäisten käännösten varassa. Selkeä ja johdonmukainen osaamistavoitteiden määrittely korostuu, kun kohderyhmänä on kansainvälisiä opiskelijoita, joille englanti useinkaan ei ole äidinkieli. Osaamisen kuvaustietojen yhteentoimivuus luo edellytyksiä monikansallisesti toteutettavien tutkintojen rakentamiselle, vertailtavuudelle sekä esimerkiksi EU-korkeakoulualliansseissa tapahtuvan opetusyhteistyön ja ristiinopiskelun laajentamiselle.

2.4. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Tutkintoon johtavassa koulutuksissa opiskelijan on mahdollista hakea hyväksilukua muualla suoritetuista opinnoista tai muilla tavoin osoitetusta osaamisesta (14.11.2014/932 §37, 24.7.2009/558 §44). Kun jatkuva oppiminen, ristiinopiskelu ja kv-opiskelu lisääntyvät, lisääntyy myös tarve osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessien kehittämiseksi. Mikäli osaamisen kuvaamisen kieli ja tavat vaihtelevat merkittävästi vaikeuttaa tämä osaamisen tunnistamista ja tunnustamista sekä opiskelijan että korkeakoulun näkökulmasta. Panostamalla osaamisen kuvaustietojen kehittämiseen voidaan merkittävästi sujuvoittaa ja kehittää osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosesseja korkeakoulutuksessa.

Erityisesti työelämän muuttuviin osaamistarpeisiin vastaavaa osaamista hankitaan usein myös nk. koulutusjärjestelmään kuulumattomissa koulutuksissa. Kansalliset jatkuvan oppimisen tarjonta-alustat tulevat sisältämään myös monen tyyppistä täydennyskoulutusta sekä muita non-formaaleja oppimissisältöjä. Mahdollisimman pitkälle yhteneväiset osaamisen kuvaamisen tavat edistävät oppijan mahdollisuuksia vertailla erilaisten koulutusten tuottamaa osaamista sekä arvioida omaa osaamistaan suhteessa niihin. Tämä edistää myös koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia tunnistaa ja tunnustaa aiempaa osaamista. Lisäksi oppijan oma oppimishistoria sisältää monen tyyppistä osaamista kuvaavaa dataa, jota palvelut hyödyntävät esimerkiksi suosittelutoiminnoissaan. Eri tyyppisten osaamisen kehittämisen palveluiden osalta pyrkimys osaamisperustaisuuteen ja vaatimustasojen vertailtavuuteen palvelee yksilöitä, koulutuksenjärjestäjiä sekä työelämää laajemminkin (ks. esim. [Selvitys koulutusjärjestelmään kuulumattomista koulutuksista ja niiden vaatimustasojen näkyväksi tekemisestä 2024](#)).

2.5. Ohjaus

Ohjauspalvelujen kehittämisen kannalta osaamisen kuvaustiedot muodostavat opintopolun ydinaineksen, josta käsin ohjauspalveluiden kehittäminen joko tulee mahdolliseksi tai hankaloituu merkittävästi. Erityisesti jatkuvan oppijan ohjaukseen tulee kiinnittää huomioita, jotta oppija osallistuu hänelle tarkoituksenmukaiseen koulutukseen ja että mahdollista päällekkäistä koulutusta voidaan välttää. Mitä yhdenmukaisempaa on osaamisen kuvaamisessa käytetty käsitteistö, sitä helpompaa on kehittää ohjauksen toimintamalleja ja palveluita oppijoiden parhaaksi. Tällä hetkellä yhteisten periaatteiden kapeudesta johtuen opetussuunnitelmien koneluettavuus ja yhteismitallisuus ovat heikolla tolalla, minkä vuoksi myös ohjauspalvelujen kehittäminen on haastavaa, olivatpa palvelut sitten digitaalisia tai ihmisten tuottamia.

2.6. Yhteentoimivien tietojärjestelmien kehitys

Osaamisen kuvaustietojen suunnittelu tulisi tehdä oppijälähtöisesti ei niinkään olemassa olevien järjestelmien rakenteista käsin. Kääntäen – järjestelmien kehittämisen tulisi seurata niitä tarpeita mitä osaamisen kuvaustietojen oppijälähtöisestä kehittämisestä nousee. Tällä hetkellä näin ei vielä aina ole. Ylipäättään semanttisen, organisatorisen ja teknisen yhteentoimivuuden edistämässä korkeakoulukontekstissa olisi eduksi, mikäli kehitystä ohjattaisiin selkeämmin yhteisen viitearkkitehtuurityön kautta. Korkeakoulutuksessa OPI-viitearkkitehtuuri on esimerkki yhteentoimivuutta rakentavasta arkkitehtuurista, jonka kautta myös järjestelmien kehittämistä tulisi ohjata. Osaamisen kuvaustietojen kehittämisen tulisi heijastua osaltaan ainakin seuraavien tunnistettujen tietojärjestelmäpalveluiden kehittämiseen:

- VIRTU-uudistus¹
- HEDS/HEDI
- Sisu
- Peppi
- Koulutustietovaranto

3. Oppijanäkökulma osaamisen kuvaustietoihin

3.1. Osaamisidentiteetti: Millainen osaamisprofiili kannustaa jatkuvaan oppimiseen?

Osaamisidentiteetti on käsite, josta osaamisen kuvaustietojen yhteydessä tulisi puhua paljon. Aiheesta on julkaistu tutkimusta ja toteutettu hankkeita suhteellisen paljon viime vuosina.² Osaamisidentiteetissä on kyse oppijan identiteetistä, joka rakentuu vahvasti hänen osaamistensa, ei niinkään yksin esimerkiksi ammatillisen identiteetin varaan. Osaamisidentiteetti on lähtökohtaisesti dynaaminen käsite ja

¹ Yksi keskeinen tarve on suoriin liittäminen osalta se, että henkilö voi osoittaa myöhemmin virallisesti mikä on hänen suoritusten sisältö (Hyväksiluku muissa koulutusorganisaatioissa ja työnantajille informaationa)

² Esimerkiksi OSATA ja Osaamismatalla-hankkeet: <https://osaamismatalla.fi/>

se muovautuu jatkuvasti vuorovaikutuksessa ympäristön, toisten ihmisten ja uusien kokemusten avulla. Osaamisidentiteetti auttaa yksilöä tunnistamaan omat vahvuudet ja myös kehittämistarpeet ja kannustaa jatkuvaan oppimiseen: osaamisen syventämiseen ja osaamisen laajentamiseen. Oppijat toivovat usein selkeää osaamisen kehittämisen polkua, jonka muodostumista osaamisprofiili ja sen tarkoituksenmukainen rakenne ja ominaisuudet voisivat tukea.

3.2. Osaamisprofiilit

Osaamisidentiteetti on laaja ja osin abstraktikin asia minkä vuoksi oppijan itseymmärryksen tueksi tarvitaan osaamisprofileita, jonka kautta oppijan oman osaamisen hahmottaminen tulee mahdolliseksi. Vaikka osaamisperustaisuus korkeakoulutuksessa on edistynyt voimakkaasti ja osaamistavoitteiden määrittelyyn kiinnitetään kasvavaa huomiota, koulutuksen tuottama kuva yksilön osaamisesta saattaa silti näyttäytyä hänelle hajanaisena – muodottomanakin. Digitaalisten palveluiden kehittymisen myötä oman osaamisprofiilin näkyväksi tekeminen voi tulla hallittavaksi edeltävään aikaan verrattuna. Esimerkiksi kansalliseen Osaamispolku-palveluun ollaan parhaillaan rakentamassa oppijalle mahdollisuutta rakentaa ja hallinnoida omaa osaamisprofiiliaan. Digivisio - projektissa vastaavasti puhutaan enemmän omasta oppimisesta tai omasta oppimispolusta, joka keskittyy alkuvaiheessa kirjautuneena käyttäjänä toimivan oppijan mahdollisuuksiin merkitä Opin.fi-palvelun sisältöjä suosikiksi ja tuoda palveluun aiempia korkeakouluopintoja koskevaa suoritustietoa. Tavoitteena on seuraavissa vaiheissa rakentaa integraatiot Osaamispolun osaamisprofiiliin, jolloin myös esimerkiksi Opin.fi-palvelussa samaisen osaamisprofiilin hyödyntäminen tulisi mahdolliseksi.

Osaamispolun ja Digivision osaamisprofiiliajattelu on vielä jossain määrin muotoutumisvaiheessa eli selkeää rakennetta osaamisen luokitteluihin ei tältä puolelta ole nopealla aikataululla odotettavissa.

Kun osaamisen kuvaustietoja tulevaisuudessa kehitetään, olisi erityistä huomiota kiinnitettävä siihen, että tämä työ kiinnittyisi osaamisprofiilien kehittämiseen. Millä tavoin tehty osaamisen kuvaaminen ja luokittelu auttaa yksilöä hahmottamaan osaamistaan tavalla, joka samanaikaisesti esimerkiksi rekrytointitilanteissa auttaa häntä sanoittamaan omaa osaamistaan? Olisi tärkeää, että osaamisperustaisuutta edistettäisiin tästä näkökulmasta käsin, jotta ne sanoitukset joilla osaamista sanoitetaan tulisivat merkityksellisiksi oppijoille ja työelämälle.

Erinomainen esimerkki osaamisprofiiliajattelusta on eurooppalaisessa ECIU yliopistoallianssissa kehitelty osaamiskartat ja allianssitasoinen osaamislukittelu,

joka auttaa oppijoita hahmottamaan allianssin yliopistojen tarjoamien oppimismahdollisuuksien välisiä suhteita ja visualisoinneillaan innostaa jatkuvaan oppimiseen.

3.3. Geneeriset ja alakohtaiset/ammattilliset kompetenssit

Osaaminen rakentuu tiedoista, taidoista ja asenteista. Kompetenssit puolestaan ovat laajoja osaamiskokonaisuuksia, joissa yhdistyvät yksilön tiedot, taidot ja asenteet. Kompetenssit jaetaan pääsääntöisesti ammatillisiin tai alakohtaisiin (esim. [sosionomikoulutuksen kompetenssit](#)) ja geneerisiin, yleisiin työtehtävissä ja elämäntilanteissa tarvittaviin, kompetensseihin (esim. [Suositukset ammattikorkeakoulujen yhteisiksi kompetensseiksi](#)). Korkeakoulujen yhteisillä kompetensseilla pyritään osaltaan yhtenäistämään kansallisen tutkintojen viitekehyksessä esitettyjen osaamistasokuvausten soveltamisesta opetussuunnitelmatyössä osaamisprofiilien laadinnassa ja osaamisen arvioinnissa sekä kuvaamaan osaamisen työelämävastaavuutta. Geneerisen osaamisen kuvaamiseen on lisäksi olemassa useita erilaisia ja vakiintuneita luokitteluja. Näitä ovat esimerkiksi EU:n elinikäisen oppimisen avaintaidot, digitaaliset kompetenssit sekä nk. Vihreät kompetenssit.

Osaamistavoitteita tulisi tarkastella aina niin substanssiosaamisiin kuin geneerisiin osaamisiin liittyen ja määritellä arviointikriteerit suhteessa näihin sekä huomioida tarkoituksenmukaisesti osaamisen eri osa-alueet (tiedot, taidot, asenteet) sekä osaamistavoitteissa että arviointikriteereissä. Edelleen, tulevassa osaamisprofiilien kehittämistyössä olisi hyvä tulla esille kompetenssien jaottelu (alakohtaiset/ammattilliset ja geneeriset kompetenssit) sekä osaamisen eri osa-alueet.

4. Osatoteutuksen tavoitteet ja toiminta vuonna 2024

Perustuen vuoden 2023 osaamisen kuvaustiedon esiselvitykseen, asetettiin osaamisen kuvaustietojen jatkotyön tavoitteiksi:

1. Laatia versio 1.0 korkeakoulujen osaamisperusteisen koulutuksen yhteisiksi periaatteiksi yhdessä korkeakoulujen OPS-asiantuntijoiden verkoston kanssa huomioiden erityisesti jatkuvan oppimisen näkökulma
 - a. Mitä osaamisperustaisuus on ja miten se näyttäytyy oppijalle (tutkintokoulutus ml. ristiinopiskelu + jatkuva oppiminen)
 - b. Mistä yhteisistä periaatteista käsin osaamistavoitteita opintojaksoille määritellään?

- c. Miten osaamistavoitteista rakentuu selkeitä asiantuntijana kehittymisen polkuja (huomioiden oppijan oma oppimispolku-kokonaisuus Digivisiossa.)
 - d. Miten opintojen suoritustietoja tulee kuvata (esim. VIRTAt), jotta tukee oppijoiden osaamisen kehittämistä esim. opin.fi kontekstissa (ohjaus ja suositukset)
 - e. Miten osaamistavoitteiden määrittelyssä huomioidaan kansainvälinen yhteentoimivuus (EU-allianssit ja ESCO)
2. Luoda yhteinen toimintamalli osaamisperustaisuuden yhteisten periaatteiden jatkuvalla kehittämiselle (ml. OPS-työ) v. 2025 alusta lähtien.

Työskentelyssä tuli lisäksi huomioida [Opin.fi](#)-palvelun kehitystyö ja varmistaa osaamisperustaisen opetussuunnitelmatyön linjakuus suhteessa palvelukehitykseen sekä tehtävän työn yhteys laajempaan kansalliseen ja kansainväliseen kontekstiin.

Edellä kuvattuja tavoitteita lähdettiin tavoittelemaan osaamisen kuvaustiedon jatkoprojektissa, joka käynnistyi kevätlukukauden 2024 lopussa. Aikataulu ja projektin aloittaminen ei ollut osatoteuttajanäkökulmasta optimaalisin, mutta työskentely käynnistettiin ennen kesälomakautta. Yliopistoille ja ammattikorkeakouluille yhteisten osaamisen kuvaamisen periaatteiden työstäminen käynnistyi 14.6.2024 yhteisellä webinaarilla, jossa OPS-verkoston kanssa käytiin lävitse syyslukukauden 2024 työsuunnitelma. Käytännössä siis projektin varsinaiseksi toteutusajaksi typistyi syyslukukausi 2024.

Työskentely kesälomakauden jälkeen käynnistyi yhteisellä hybridinä toteutetulla kick-offilla, joka järjestettiin Digivision hanketoimistolla Espoon Keilaniemessä 23.8. Tilaisuuden kantavana ajatuksena oli motivoida verkosto edelleen jatkoyhteistyöhön, joka tapahtui syksyn 2024 aikana yhteisissä webinaareissa ja näiden välisessä yhteistyöskentelyssä Howspace työskentelyalueella. Verkosto kokoontui noin kerran kuukaudessa ideoimaan ja työstämään yhteisiä osaamisen kuvaamisen periaatteita. Syksyn aikana verkoston työskentelyyn osallistui useita asiantuntijoita, joiden puheenvuorojen kautta pyrittiin rakentamaan merkitystä osaamisen kuvaustietojen yhteistyön edistämiseksi:

Asiantuntijavieraat

23.8. JOD hanke ja osaamisprofiili; Riku Hanhinen (OPH), Marjut Anderson (OPH)

MEDigi hanke; Tiina Salmijärvi (Oulun yliopisto, MEDigi koordinaattori)

25.10. Metropolian AI työkalut OPS-sisältöjen kehittämiseksi (Mika Hämäläinen + tiimi)

ECIU osaamiskartat ja osaamislukitus; Henri Pirkkalainen (Tampereen yliopisto)

Työskentelyä ohjattiin viikoittain kokoontuneessa osatoteuttajien ja hanketoimiston yhteisissä tapaamisissa, josta säännöllisesti raportoitiin Digivision ohjausryhmälle. Työskentelyrungoksi rakennettiin työskentelyn edetessä päivittyvä road map. Erityistä huomiota varsinkin projektin alkuvaiheessa kiinnitettiin keskeisten relaatioiden tunnistamiseen suhteessa muihin rinnalla kulkeviin korkeakoulutuksen kehitysprosesseihin. Näistä mainittakoon ainakin seuraavat, joiden kanssa yhteistyö oli tiivistä:

- Digivision oma oppimispolku kokonaisuus sekä JOD osaamisprofiili
- Digivision digipedagogiikan koulutukset vuodelle 2025: Koulutustarjonnan kuvaaminen osaamisperustaisesti ja osaamistavoitteiden kirjoittaminen jatkuvalle oppijalle
- VIRTJA-jatkoselvitys
- Oppijan yhtenäinen kokemus oppimisalustoilla
- OPI viitearkkitehtuurin kehitys ja Digivision terminologiatyö

Keskusteluja osaamisen kuvaustietojen kehittämisestä käytiin syksyllä 2024 lisäksi ainakin seuraavien keskeisten sidosryhmien kanssa:

- Osaamisidentiteetti (HAMKin asiantuntijat)
- TEM työikäisen väestön osaamisen tunnistamisen projekti
- JOTPA
- Ammatillisen koulutuksen perustetyö ja ePerusteet

Jo varhaisessa vaiheessa tunnistettiin myös osaamisen kuvaustietojen kokonaisuuden merkitys ja yhteys suhteessa seuraaviin korkeakoulutuksen kehittämisverkostoihin: Kouke, digipedaverkosto sekä korkeakoulupedagogiikan verkosto, jota syksyllä 2024 oltiin uudelleenkäynnistämässä.

Laajan kokonaisuuden relaatioiden ja systemaattiseksi etenemiseksi toivottiin jo syyslukukauden alussa kokonaisuuden esittelyä Arene ja Unifi koulutusvararehtoreiden kokouksessa, mutta pyrkimyksistä huolimatta tämä tärkeä käsittely jäi ainakin syksyllä 2024 toteutumatta. Huomioiden kokonaisuuden merkitys ja relaatiot moneen meneillään olevaan korkeakoulutuksen kehittämisprosessiin ks. luku 2 olisi ensiarvoisen tärkeää, että koulutusvararehtorit ohjaisivat kehityksen suuntaan ja verkostojen työnjakoa näissä teemoissa jatkossa.

5. Tulokset

5.1. Yhteiset osaamisen kuvaamisen periaatteet

Osaamisen kuvaamisen yhteisiä periaatteita hiottiin OPS-verkoston yhteistyössä syyslukukauden 2024 ajan. Materiaalia sparrattiin Digivision ohjausryhmän kanssa ja lopulta 1.0 version muodoksi vakiintui seuraava:

1. Osaamisperustaisuuden määritelmä
2. Osaamisen luokittelu
3. Malli osaamistavoitteiden kuvaamiseen

Yhteiset periaatteet ovat suositus, jonka tarkoituksena on tukea korkeakoulujen opetussuunnitelmatyön yhteistä suuntaa ja varmistaa tietojen hyödynnettävyys eri digitaalisissa palveluissa. Korkeakoulujen suositellaan päivittävän omia OPS-ohjeitaan suhteessa yhteisiin periaatteisiin. Periaatteet ovat korkeakoulujen sisäiseen käyttöön OPS-työtä ja jatkuvan oppimisen koulutustuotteita suunnitteleville.

Periaatteissa huomioidaan sekä tutkinto-opiskelun että jatkuvan oppimisen näkökulma. Jatkuvan oppimisen näkökulmasta nostetaan esiin asiantuntijapolkujen muodostamista tukevia tekijöitä, kuten modulaarisuus ja pinoutuvuus/kerrytettävyyys.

Periaatteet ovat ensimmäinen versio 1.0 joita tulee jatkokehittää. Tunnistettuja **jatkokehityskohteita** ovat:

- Pienten osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen ja näiden periaatteiden yhteensovittaminen.
 - Toteutetaan OPS-verkoston jatkotyössä Jotpan pilottien etenemisen myötä 2025–2026.
 - Viitekehyksen osana huomioidaan pinoutuvuus/kerrytettävyyys.
- Käytettävät luokitukset: osaamisen taso, työelämärelevanssi ja kansainvälinen yhteentoimivuus.
- Suositusten päivitys esim. suhteessa kehitettäviin digitaalisiin osaamisprofiileihin (esim. Osaamispolku, Opin.fi:n Oma oppimispolku)
- Yhteismitallisuus muiden koulutusasteiden tietojen kanssa, esim. ePerusteet.

5.1.1. Osaamisperustaisuuden määritelmä

Suositukseen kiteytetty osaamisperustaisuuden määritelmä:

- Oppimis- ja osaamislähtöinen tapa organisoida ja toteuttaa opetus: Mitä oppija osaa saavutettuaan tavoitteeksi asetetun osaamisen? Osaaminen pitää sisällään tiedot, taidot ja asenteet.
- Korostaa todennettavia oppimistuloksia ja niiden arviointia
 - Oppimisen tavoitteet, menetelmät ja arviointitavat ovat linjassa keskenään ja tukevat toisiaan.
 - Arvioinnin avulla varmistetaan, että opiskelijat saavuttavat ennalta määritellyt osaamistavoitteet.
- Korostaa oppimisen mahdollistamista ja tukemista eri oppimisympäristöissä
 - Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen on kiinteä osa opetusta ja sen toteutusta.

Osaamisperustaisuus³ on määritelty korkeakoulun opetussuunnitelmien ohjeistuksissa keskeiseksi työtä ohjaavaksi periaatteeksi. Osaamisperustaisuus viittaa oppimis- ja osaamislähtöiseen tapaan organisoida ja toteuttaa opetus. Koulutuksen ja opetuksen tulee keskittyä oppijan osaamisen kehittämiseen ja arviointiin. Lähestymistapa korostaa näin ollen oppimistuloksia ja arviointia sekä niiden merkitystä oppijoiden tulevaisuuden kannalta. Osaamisperustaisuus tukee myös ajatusta elinikäisestä oppimisesta, jossa yksilöt jatkuvasti kehittävät osaamistaan.

Osaamisperustaisuuden näkökulma keskittyy siihen, mitä oppijan tulisi osata suoritettuaan tutkinnon, opintojakson, moduulin jne. Se on kokonaisvaltainen, pedagoginen oppimisprosessi, jonka keskiössä on oppimisen mahdollistaminen eri oppimisympäristöissä. Tämä vaikuttaa opettajan rooliin, sillä opetustyö nähdään

³ *Korkeakouluissa on yleistynyt käyttöön termi osaamisperustaisuus, osaamisperusteisuus on enemmän käytössä ammatillisella 2. asteella. Termejä käytetään arjessa myös synonyymeina. Ks. Myös [Oksa-sanasto 3. laitos](#).

oppimista mahdollistavana ja sitä tukevana toimintana. Opettaja on perinteisen "tiedon kaatajan" sijaan motivaattori ja innostaja, ohjaaja ja mentori, oppimateriaalien tarjoaja, arvioija ja palautteen antaja sekä oppimisyhteisön rakentaja.

Osaamisperustaisuudessa tavoitteena on myös mahdollistaa yksilölliset oppimispolut, joissa oppijat voivat edetä omaan tahtiin ja keskittyä kehittämiskohteisiinsa. Osaamisperustaisuuden tärkeintä on itse osaaminen, jota voidaan kuvata tietojen, taitojen, asenteiden ja arvojen kautta. Osaamistavoitteiden selkeä ja informatiivinen sanottaminen ja kirjoittaminen on tärkeä osa oppimisen suunnittelua ja arviointia.

Linjakkaassa koulutuksessa ja pedagogiikassa (engl. constructive alignment) oppimisen tavoitteet, menetelmät ja arviointitavat ovat linjassa keskenään ja tukevat toisiaan. Arviointia tehdään koko oppimisprosessin ja oppimistekojen ajan monin eri tavoin. Arvioinnin tavoitteena on varmistaa, että opiskelijat saavuttavat ennalta määritellyt osaamistavoitteet. Osaamistavoitteet on suunniteltava ja kirjattava niin selkeästi, että niitä pystytään tavalla tai toisella todentamaan, arvioimaan, testaamaan tai mittaamaan. Liian yleisluontoisia tai epämääräisiä osaamistavoitteita tulee välttää. Osaamistavoitteiden tulee myös olla opiskelijoiden saavutettavissa ja opintojakson arvioinnin tulee perustua osaamistavoitteiden saavuttamiseen, ei siihen, mitä muut osaavat. Yhteiset arviointikriteerit lisäävät osaamisen arvioinnin läpinäkyvyyttä, ennakoitavuutta sekä yhdenvertaisuutta oppijan näkökulmasta.

Osaamisperustaisuus lähestymistapana korostaa oppimisen mahdollistamista ja tukemista eri oppimisympäristöissä, ei pelkästään luokkahuoneessa. Oppijat voivat saavuttaa osaamisensa erilaisissa oppimisympäristöissä, ja he voivat hankkia osaamisensa toisiinsa verrattuna eri tavoin ja eri tahdissa. Tästä seuraa, että aikaisemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (HOT) on kiinteä osa opetusta ja sen toteutusta. Lähtökohtana on oppijan aikaisemmin hankittu tutkinnon tai muun osaamiskokonaisuuden kannalta olennainen osaaminen, jonka päälle kerrytetään (pinotaan, kts 5.1.2.) tarvittavin osin uutta osaamista. Oppijan on kyettävä arvioimaan olemassa olevaa osaamistaan suhteessa tavoitteena olevaan osaamiseen, jolloin korostuu osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien selkeyden merkitys.

Jatkokehitettävää OPS-vastuuhenkilöverkoston palautteen pohjalta:

- Määritelmän vieminen vielä aukikirjoitetumpaan muotoon
- Geneeriset taidot vs. Substanssiosaaminen, tutkimusperustaisuus ja työelämlähtöisyys näkyviin määritelmään

- Arviointitavat ja arviointikriteerit ovat linjassa keskenään? Arviointiasteikkojen yhteismitallisuus? Miten hyvin toteutuu?
- "Mitä opiskelijaa osaa valmistumisen jälkeen sisältäen eri oppimisympäristöt, yhteistyön, monialaisuuden ja identiteetin kehityksen. Eli osaamisperustaisuuden perinteisten määritelmien lisäksi voisi huomioida osaamisen kuvausta eri konteksteissa."

5.1.2. Luokittelut

Opin.fi:n pelisäännöissä (2023) pinoutuvuudella tarkoitetaan sitä, että korkeakoulujen opetussuunnitelmayhteistyössä kehitetään koulutussisältöjä, joista oppijalla on mahdollista koostaa itselleen sopivia, korkeakoulurajat ylittäviä opintokokonaisuuksia. Osaamisen kuvaamisessa tulee näin ollen määritellä osaamisen tasot yhtenäisellä tavalla ja oppijälähtöisesti siten että oppijan näkökulmasta rakentuu selkeitä osaamisen kehittymisen polkuja (esim. selkeitä asiantuntijana kehittymisen polkuja). Pinoutuvuutta voi tarkastella horisontaalisesti eli samalla tasolla laajenevana osaamisena tai vertikaalisesti eli syventyvänä osaamisena. Osaamisen tason sanottaminen ja mahdollinen suositeltava etenemisjärjestys helpottaa pinoamista.

1. Osaamisen taso

- Eurooppalainen tutkintojen viitekehys EQF ja siihen perustuva kansallinen tutkintojen viitekehys NQF näkyy opintojaksojen tiedoissa.
- Taso näkyy opintojakson tiedoissa: Perusopinnot, aine/ ammatilliset, syventävät opinnot.
- Jatkotyössä huomioitava mahdollinen Pienten osaamiskokonaisuuksien viitekehysten 5-portainen osaamisen tasoluokittelu ja sen vaikutukset.

2. Työelämärelevanssi: Osaamisen kuvaamisessa hyödynnetään luokitteluja, jotka ovat käytössä työelämän osaamistarpeita kuvaavissa kansallisissa toiminnoissa.

- JOTPA:n Osaamistarvekompassin datalähteet: ESCO, työpaikkailmoituksia, investointidataa, tiedejulkaisuja, suurten kielimallien dataa.
- JOD-osaamisprofiili: esim. ESCO:n Occupations & Skills
- OPH:n Osaamisen ennakointifoorumi

3. Kansainvälinen yhteentoimivuus: Kansallisissa palveluissa (Osaamispolku, Työmarkkinatori) hyödynnetään eurooppalaista osaamislukittelu ESCOa

(Skills & Competences). Näiden hyödyntäminen korkeakoulutasoisessa koulutuksessa edistäisi kv-yhteentoimivuutta ja opintosuoritusten liikuteltavuutta.

Ks. [Proposal for a Council Recommendation on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability](#)
[Esiselvitys: Modulaarisuus ja OPS-yhteistyö](#) (Digivisio, 2023)

Jatkokehitettävää OPS-vastuuhenkilöverkoston palautteen pohjalta:

- EQF/NQF tasotieto saatava järjestelmien perusjärjestelmien tietokenttiin siten, että tieto "kulkee" tarjontatiedon mukana ja on näkyvässä oppijalle
- "Työelämärelevanssi ja kansainvälinen yhteentoimivuus": "Nähdään epätodennäkököisenä, että voisi ja kannattaisi ottaa kattavasti käyttöön."
- Luokittelujen sisällyttäminen lähdejärjestelmien tietomalleihin yhdenmukaisena. Erilaisten luokittelujen suhteiden selkiyttäminen -> teemat, osaamisen luokittelu, asiasanat
- Opintojen tasoluokittelusta (perus, aine, syventävät, muu) olisi hyvä päästä kansalliseen yhteisymmärrykseen (huomioiden korkeakoulujen lainsäädäntö)

5.1.3. Yhteinen mallipohja osaamistavoitteiden määrittelylle

Opintojakson osaamistavoitteiden kuvaus	Ohjeistus
Nimi	Kiinnitä huomiota opintojakson/moduulin/opintokokonaisuuden nimeen, erityisesti siihen, että se kuvaa tavoiteltavaa osaamista.
Osaamistavoitteet	- Huomioi osaamistavoitteiden kirjoittamisessa opintojen taso (NQF, EQF). Mikä on osaamisen taso, jolle opiskelija yltää opiskeltuaan asiaa? - Aloita osaamistavoitteiden muotoilu kysymällä, mitä odotat oppijoiden osaavan opintojakson jälkeen? Onko kyseessä tiedon, taidon ja/vai asenteen oppiminen? Huomioi tarpeen mukaan sekä geneerinen että substanssiosaaminen. - Huomioi osaamistavoitteiden kirjoittamisessa yhteiset osaamisen luokittelun periaatteet. - Käytä selkeää ja informatiivista kieltä. Varmista, että korkeakoulun ulkopuoliset toimijat ymmärtävät kielen. Tavoite on, että oppija ymmärtää, mitä uutta hän kykenee uudella osaamisella tekemään. - Käytä osaamisen kuvaamisessa aktiivisia, toiminnallisia ja selkeitä verbejä: analysoida, perustella, luetella, kuvata, keskustella, soveltaa, tunnistaa, luokitella, laskea, selittää, rakentaa. Vältä epämääräisiä verbejä, kuten ymmärtää, hahmottaa, tuntea, sillä niiden arvioitavuus on vaikeaa. - Tarkista, että asetettujen osaamistavoitteiden laajuus on toteutettavissa kokonaisuudelle määritellyssä ajassa. - Hyvä osaamistavoite ja osaamisen kuvaaminen houkuttelee oppimaan ja on tarkoituksenmukainen ja ajankohtainen mm. oppijan tavoitteisiin ja urasuunnitelmiin nähden.
Arviointikriteerit	Hyvä osaamistavoite on mahdollista arvioida ja saavuttaa. Kirjoita arviointikriteerit selkeästi siten, että ne tukevat oppimisprosessia.
Esitietovaatimus	Kirjaa mahdollinen esitietovaatimus sanallisesti (ei esimerkiksi kurssikoodeina) ja linjaa aikaisemman osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen periaatteet.

Jatkokehitettävää OPS-vastuuhenkilöverkoston palautteen pohjalta:

- Onko esim. verbien ohjeistus tällä tarkkuustasolla tarpeen?
- Yhtenäiset puhuttelumuodot: "Opiskelija osaa...Osaat..."?
- Arviointikriteerin tekstissä voisi olla hyvä mainita, että arviointikriteerien tulisi kuvata, millainen osaaminen vastaa mitäkin arvosanaa.
- "Osaamistavoitteiden kuvaamisen yhtenäistämisen kanssa olisi syytä olla äärettömän tietoinen, mitä tehdään. Mallit ja sapluunat alkavat ohjata käytettävää kieltä, ja on riskinä, että ne kaventavat ja redusioivat jatkossa tapoja ilmaista osaamistavoitteita"
- Voisi huomioida ehkä laajemmin myös sen näkökulman, että geneeriset kompetenssit ja osaamistavoitteet saavutetaan vähitellen eri opintojaksoilla ja miten ne kehittyvät koko opintokokonaisuuden tai tutkinnon aikana.
- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen asiat kuvattu usein eri dokumentaatioissa.

5.2. OPS-verkosto 2025—

Yhteisten osaamisen kuvaamisen periaatteiden soveltamisen ja kehittämisen kannalta korkeakoulujen OPS-vastuuhenkilöiden verkoston yhteistyö on välttämätöntä. Työ kohdentuu korkeakoulujen toiminnan ytimeen, opetussuunnitelmiin, ja tästä syystä edellyttää pitkäjänteistä ja jatkuvaa yhteistä

kehitystyötä. OPS-vastuuhenkilöiden verkoston myötä kokonaisvaltainen ymmärrys asian merkityksestä leviää korkeakouluissa OPS-työhön.

Verkoston toimintamalliksi vuodesta 2025 alkaen on Digivision ohjausryhmässä 31.10.2024 valittu **korkeakouluvetoinen toimintamalli**.

5.2.1. Toimintamalli

Tausta

Ohjausryhmän päätös 31.10.2024: Valittiin korkeakouluvetoinen toimintamalli. Hanketoimisto koordinoi asian edistymistä 3/2025 loppuun saakka. Hanketoimisto viestii asian korkeakouluille koulutuksen vararehtoreiden verkostojen kautta.

Hanketoimiston tuki OPS-verkoston työlle määrääjäksi Q1/25

1. Vuoden 2024 työn tulosten julkaisuseminaarin koordinointi
2. Keskustelut Unifin ja Arenen kanssa
3. Toimintamallin implementoinnin tuki
 - Koordinaatiovastuulliset korkeakoulut (AMK & YO) & mahdollisen hakuprosessin organisointi ja läpivienti.
 - Yhteistyö digitaalisten palvelujen kehittämistahojen kanssa mm. Digivisio, Peppi, Sisu, RIPA. Digivision kautta keskustelu OPH:n ja JODin suuntaan.
 - Tiedottaminen verkoston työn jatkumisesta korkeakoulujen suuntaan.

OPS-verkoston rakenteeksi ehdotetaan seuraavaa:

- Verkoston edustajat
 - Verkostossa on edustusta jokaisesta korkeakoulusta.
 - Jokainen korkeakoulu osoittaa oman edustajan verkoston jäseneksi.
 - Toimintatavat
 - Valmisteluvastuut ja puheenjohtajuus jaetaan korkeakoulujen kesken.
 - Verkoston koordinaatiovastuuseen valitaan edustajat sekä ammattikorkeakoulu- että yliopistosektorilta
 - Tapaamissyklistä päätetään verkoston puheenjohtajien koordinoimana.
- Verkoston suositellaan huomioivan yhteydet muihin verkostoihin ja järjestelmäkehityksen toimijoihin
 - Kouke-verkosto, Digipedaverkosto, OHA-Forum, AMK-OHA, Pedaforum-verkosto
 - Digivisio, Funidata ja Peppi-konsortio

OPS-verkoston työn sisällöksi ja tavoitteiksi ehdotetaan seuraavia:

- Yhteisten osaamisen kuvaamisen periaatteiden jatkokehitys
 - Luokitukset: taso, pinoutuminen, ESCO-luokittelun yhteinen hyödyntäminen
- Työssä on huomioitava yhteydet muihin kehitysprosesseihin:
 - VIRTU-uudistus
 - Pienten osaamiskokonaisuuksien kansallinen viitekehys
 - Koulutusaste- ja hallinnonrajat ylittävä kehittäminen esim. Osaamispolku ml. Osaamisprofiilit, ePerusteet
 - EU-allianssit

6. Yhteenveto ja jatkosuositukset

Osaamisen kuvaustietojen kehittäminen on edennyt suotuisasti syyslukukauden 2024 aikana, koska prosessin valmistelu on mahdollistettu Digivisio projektin osatoteutustyön kautta. Jatkon suhteen on tunnistettavissa riski, ettei ilman riittävää koordinaatio- ja fasilitointivastuuta pystytä asian edellyttämässä määrin yhteisten periaatteiden jatkokehittämistä edistämään.

Toistaiseksi vahvistettu hanketoimiston tuki vuoden 2025 Q1 aikana on tärkeä jatkoon kannalta, mutta käytännössä OPS-vastuuhenkilöiden verkoston tulisi melko nopealla aikataululla löytää tavat ja vastuut yhteistyön jatkamiseen. Tätä voinee pitää haastavana tehtävänä, huomioiden korkeakouluihin kohdistuvat kasvavat kehitysvaateet ja samanaikaisesti niukkenevat resurssit. Tietty ristiriita tavoitteiden ja niihin pääsemiseksi on tunnistettavissa, mutta kustannustehokkaan toiminnan sekä yhteentoimivuuden varmistamisen näkökulmasta osaamisen kuvaamiseen liittyvien ulottuvuuksien yhteneväistäminen on perusteltua. Tämänkin vuoksi Arene ja Unifi koulutusvararehtoreiden ohjaus ja priorisointi tässä laajassa kokonaisuudessa olisi tärkeää. Olisi tärkeää, että yhteistyön koordinaatioon osoitetaan riittävät resurssit, sillä yksin muiden työtehtävien lomassa tapahtuvana oto-työnä on oletettavaa, ettei asiat etene siinä määrin kuin tarkoituksenmukaista olisi. Myös esimerkiksi Digivisio -hankkeen kannattaisi tätä asiantilaa edistää vähintään vaikuttamistyöllä, koska edistymisen osaamisen kuvaustietojen asioissa palvelee hankkeen visioon pääsemisessä. Kääntäen, mikäli näitä asioita ei pystytä edistämään on riskinä että Opin.fi jää tarjonnan esittämisen portaaliksi, jossa koulutusten vertailtavuus ei onnistu siinä määrin kuin olisi mahdollista ja myös imu jatkuvaan oppimiseen jää oppijoilta pistemäiseksi.

Koska osaamisen kuvaustietojen kokonaisuus on laaja, kuten tämäkin raportti osoittaa, tulisi jatkotyöskentelyä osata vaiheistaa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ainakin seuraavia kehityskokonaisuuksia olisi OPS-vastuuhenkilöiden verkoston syytä aikatauluttaa vuoden 2025 toimintasuunnitelmaan:

- osaamisprofiilien (JOD, Digivision oma oppiminen) kehittäminen ja suhde osaamisen kuvaustietojen luokitteluihin – miten rakentuu oppijalle merkityksellinen osaamisprofiili ja millaisiin osaamisalueisiin osaamista pitäisi jäsentää?
- pienten osaamiskokonaisuuksien pilotoinnin yhteydet tasoluokitteluihin
- ESCO käsitteistön näkyvyys korkeakuulujen osaamistavoitteissa esimerkiksi Metropolian AI työkalua hyödyntäen
- Työelämässä käytettyjen osaamissanoitusten näkyvyys opintojaksojen osaamistavoitekuvauksissa – JOTPA:n työmarkkinadatan vertailu suhteessa opetussuunnitelmateksteihin

7. Lähteet

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. [Ammattikorkeakoululaki 932/2014 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#)

ARENE (2022), Suositukset ammattikorkeakoulujen yhteisistä kompetensseista ja niiden soveltamisesta. [Suositus ammattikorkeakoulujen yhteisiksi kompetensseiksi.pdf](#)

Digipedagogiikka työelämälähtöisen TKI-toiminnan ja opetuksen integroijana: <https://blogit.lab.fi/labfocus/digipedagogiikka-tyoelamalahtoisen-tki-toiminnan-ja-opetuksen-integroijana/>

Jatkuva oppiminen: <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

Jatkuva oppiminen: <https://tem.fi/jatkuva-oppiminen>

Korkeakoulujen ristiinopiskelupalvelu: [Korkeakoulujen ristiinopiskelupalvelu - Ristiinopiskelupalvelu - Eduuni-wiki](#)

Mitä on osaamisperusteisuus? <https://peda.net/lapua/lk/opettajana-kansalaisopistossa/osaamisperusteisuus/usein-kysyttyja-kysymyksiä/mitä-on-osaamisperusteisuus>

Opin.fi <https://digivisio2030.fi/opin/>

Opin.fi -palvelun yleiset pelisäännöt 1.0. Hyväksytty Yleiskokouksessa 27.9.2023. [OPIN.FI -PALVELUN YLEISET PELISÄÄNNÖT 1.0](#)

Ninja Hienonen, Päivi Nilivaara, Milja Saarnio & Mari-Pauliina Vainikainen (toim.)
Laaja-alainen osaaminen koulussa. Ajattelijana ja oppijana kehittyminen.
Gaudeamus, 2022.

OECD (2013), *The Survey of Adult Skills: Reader's Companion*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264204027-en>

OECD (2013), "The Survey of Adult Skills (PIAAC) and "key competencies"", in *The Survey of Adult Skills: Reader's Companion*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264204027-10-en>
[Osaamisperustaisuus korkeakouluissa](#) / Käsikirja osaamisperustaiseen opetussuunnitelmatyöhön.

Osaamisperustaisuus ja osaamistavoitteet, Aalto yliopisto
<https://www.aalto.fi/fi/ohjelmajohtajan-kasikirja/osaamisperustaisuus-ja-osaamistavoitteet>

Murto, V. & Heinonen, A. (2024). Selvitys koulutusjärjestelmään kuulumattomista koulutuksista ja niiden vaatavuustasojen näkyväksi tekemisestä, TEM [Selvitys koulutusjärjestelmään kuulumattomista koulutuksista ja niiden vaatavuustasojen näkyväksi tekemisestä 2024](#)

Sinkkonen M. & Tapani A. & Ylänen J. (2019) Osaamisperustaisuus korkea-asteella – opettajan ja opiskelijan rooli muutoksessa. AMK-lehti/UAS Journal 1/2019
<https://uasjournal.fi/1-2019/osaamisperustaisuus-korkea-asteella/>

TEPA-termipankki. Sanastokeskus. [osaamisperustaisuus | TEPA-termipankki \(erikoisalojen sanasto- ja sanakirjakokoelma\)](#)

Yliopistolaki 558/2009. [Yliopistolaki 558/2009 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)